

1) Mishna and Gemarah Sanhedrin 90a - 91a

כל ישראל י' להם חלק לעולם הבא.

משיקרא איירי בחרבץ מיתוס ומפרש ואיל לא לסלוא ויהר מפרש הני דלון להם חלק לעולם הבא : ה'י' האומר אין תחיית המתים מן המצורע . *שספר במדרשים דדרשין בגמרא לקמן מניין לתחיית המתים מן המצורע ואפי' יהא מודה ומאמין שיחיו המתים אלא ללא רמיא בלתייהא ספר הוא האיל ועוקר שיש תחיית המתים מן המצורע מה לנו ולאמונתו וכי מהיכן הוא יודע שכן הוא הלכך ספר גמור הוא : אפיקורוס . מפרש בגמרא : ספרים החלוצים . מפרש בגמרא : **גב'** וי' .

התורה דברי הבל ברעק לקיים מקצת ולבטל מקצת ר"ש פוסר והוא הדין לרבנן ובעבודת כוכבים אפילו אמר היום עיבדוה ולמדו במלוא חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה רבא סבר לה כרב המנונא ומתוך לה כרב המנונא המתנבא לעקר דבר מן התורה בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה *לקיים מקצת ולבטל מקצת בשאר מצות ר"ש פוסר והוא הדין לרבנן ובעבודת כוכבים אפילו אמר היום עיבדוה ולמדו במלוא חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה איך אכתו איך יורנן *בכל אם יאמר לך נביא עבדו על דברי תורה שמע לו חוץ מעבודת כוכבים שאפילו מעמיד לך חמה באמצע הדקיע אל תשמע לו תניא רבי יוסי הגלילי אמר הגיע תורה לסוף דעתה של עבודת כוכבים לפיכך נתנה תורה ממשלה בה שאפילו מעמיד לך חמה באמצע הדקיע אל תשמע לו תניא איך עקיבא חס ושלום שהקדוש ב"ה מעמיד חמה לעוברי רצונו אלא כגון תגיה בן עוזר שמתחלתו נביא אמת ולבסוף נביא שקר : וזמני בת כהן : מנהגי מיל אמר רב ארזא בריה דרב איקא דתניא ר' יוסי אימר מה חיל *ועשייתם לו כאשר זמם לעשות לאוזו לפי שכל *המוזמין שבתורה וזממיהן ובעליהן כיוצא בהן בת כהן *היא בשריפה ואין בועלה בשריפה וזממין אינו יודע אם לו הוקש אם לא הוקש כשהוא אומר לעשות לאוזו *לאוזו ולא לאוזו :

הדרן עלך אלו הן הנחנקין

כל ישראל י' להם חלק לעולם הבא.

משיקרא איירי בחרבץ מיתוס ומפרש ואיל לא לסלוא ויהר מפרש הני דלון להם חלק לעולם הבא : ה'י' האומר אין תחיית המתים מן המצורע . *שספר במדרשים דדרשין בגמרא לקמן מניין לתחיית המתים מן המצורע ואפי' יהא מודה ומאמין שיחיו המתים אלא ללא רמיא בלתייהא ספר הוא האיל ועוקר שיש תחיית המתים מן המצורע מה לנו ולאמונתו וכי מהיכן הוא יודע שכן הוא הלכך ספר גמור הוא : אפיקורוס . מפרש בגמרא : ספרים החלוצים . מפרש בגמרא : **גב'** וי' .

התורה דברי הבל ברעק לקיים מקצת ולבטל מקצת ר"ש פוסר והוא הדין לרבנן ובעבודת כוכבים אפילו אמר היום עיבדוה ולמדו במלוא חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה רבא סבר לה כרב המנונא ומתוך לה כרב המנונא המתנבא לעקר דבר מן התורה בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה *לקיים מקצת ולבטל מקצת בשאר מצות ר"ש פוסר והוא הדין לרבנן ובעבודת כוכבים אפילו אמר היום עיבדוה ולמדו במלוא חייב מר כדאית ליה ומר כדאית ליה איך אכתו איך יורנן *בכל אם יאמר לך נביא עבדו על דברי תורה שמע לו חוץ מעבודת כוכבים שאפילו מעמיד לך חמה באמצע הדקיע אל תשמע לו תניא רבי יוסי הגלילי אמר הגיע תורה לסוף דעתה של עבודת כוכבים לפיכך נתנה תורה ממשלה בה שאפילו מעמיד לך חמה באמצע הדקיע אל תשמע לו תניא איך עקיבא חס ושלום שהקדוש ב"ה מעמיד חמה לעוברי רצונו אלא כגון תגיה בן עוזר שמתחלתו נביא אמת ולבסוף נביא שקר : וזמני בת כהן : מנהגי מיל אמר רב ארזא בריה דרב איקא דתניא ר' יוסי אימר מה חיל *ועשייתם לו כאשר זמם לעשות לאוזו לפי שכל *המוזמין שבתורה וזממיהן ובעליהן כיוצא בהן בת כהן *היא בשריפה ואין בועלה בשריפה וזממין אינו יודע אם לו הוקש אם לא הוקש כשהוא אומר לעשות לאוזו *לאוזו ולא לאוזו :

2) Interesting side note ...

ט. רש"י (ד"ס ה"ג) פירש שהכוונה למי שכופר בכך שתחיית המתים היא מן התורה, וכנדרש להלן (פ"ג וסמך ספרק) מפסוקים, ואפילו אם מודה ומאמין שיחיו המתים אלא שסובר שאין דבר זה רמוז בתורה הרי הוא כופר גמור ואין לו חלק לעולם הבא, שהרי אם הוא חושב שאין זה מפורש בתורה, מניין לו שיחיו המתים, ומה התועלת באמונתו. והבאר שבע (ד"ס האומר - שני) האריך להוכיח בכמה ראיות שכונת המשנה היא למי שכופר לגמרי בתחיית המתים, אבל המורה בתחיית המתים אף על פי שאומר שאינה רמוזה בתורה אינו כופר, וסיים 'על כן אומר אני שלא יצאו דברים אלו מפה קדוש רש"י אלא איזה תלמיד טועה פירש כן' [אולם ביד רמ"ה (ד"ס ואמר שפירשנו) הביא כן בשם רש"י, וכן כתבו ראשונים נוספים. וראה בדקדוקי סופרים לקמן (ג' אות ג) שכתב שנראה למי שמכיר בלשון רש"י הקצר והנקי שפירוש פרק חלק אינו מרש"י אלא מאחד מתלמידיו, אבל מה אעשה שהרמ"ה העתיק ממנו דיבורים שלמים וכתב על זה 'ורבינו שלמה פירש', והמאירי (ד"ס וסמך) כתב את שני הפירושים.

3) 90b...

אתם לתת להם את ארץ בנען לכם לא נאמר אלא להם מכאן לתחית המתים מן התורה : (א) (צד"ק
ג"ס גשים קים סימן) : **שאלו מינין את רבן גמליאל** מינין שהקדוש ברוך הוא מודה מתים אמר
להם מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים ולא קיבלו ממנו מן התורה דכתיב : "ואמר ה' אל
משה הנך שוכב עם אבותיך וקם אמרו לו ודילמא וקם העם הזה וונה מן הנביאים דכתיב
"והיו מתיך נבלתי יקומין הקיצו ורגנו שוכני עפר כי מל אורות מלך וארץ רפאים חפיל ודילמא מתים שהתורה
יחזקאל מן הכתובים דכתיב : "וחכך כיון הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים ודילמא רחשי
מרחשן שפוטתיה בעלמא בר' יוחנן *דאמר ר' יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק כל מי שנאמרה הלכה בשמו
בעולם הוה שפוטתיה דובבות בקבר שנאמר דובב שפתי ישנים עד שאמר להם מקרא זה : "אשר נשבע ה'
לאבותיכם לתת להם לכם לא נאמר אלא להם מיכן לתחית המתים מן התורה ו"א מן המקרא הוה אמר להם
"ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום (פשוטא דחיים כולכם היום אלא אפילו ביום שכל העולם
כולם מתים אתם חיים) מה היום כולכם קיימין אף לעוה"ב כולכם קיימין **שאלו רומיים את רבי יהושע בן גמליאל**
מינין שהקב"ה מודה מתים ויודע מה שעתיד להיות אמר להו תרווייהו מן המקרא הוה שנאמר : "ואמר ה'
אל משה הנך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה וונה ודילמא וקם העם הזה וונה אמר להו *נקטמו
מיהא פלגא בדידיכו דיודע מה שעתיד להיות איתמר נמי א"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי מינין
שהקדוש ברוך הוא מודה מתים ויודע מה שעתיד להיות שנאמר הנך שוכב עם אבותיך וקם וגר
תגיא א"ר אליעזר בר' יוסי בדבר זה ויפתי ספרי מינים שדיו אימרים אין תחית המתים מן התורה
אמרתי להן ויפתם תורתכם ולא העליתם בידכם כלום שאתם אימרים אין תחית המתים מן התורה
הרי הוא אומר : "הכרת תורת הנפש ההיא עונה בה הכרת תורת בעולם הוה עונה בה לאימת לאו
לעולם הבא א"ל רב פפא לאביו ולימא להו תרווייהו מהכרת תורת אינהו הוו אמרי ליה *דברה תורה
כלשון בני אדם כתנאי *הכרת תורת "הכרת בעולם הוה תורת הכרת לעולם הבא דבר ר"ע אמר לו ר' ישמעאל
והלא כבר נאמר : "את ה' הוא מגדף ונכרתה וכי שלשה עולמים יש אלא ונכרתה בעולם הוה תורת לעולם
הבא הכרת תורת דברה תורה כלשון בני אדם בין ר' ישמעאל ובין ר"ע עונה בה מאי עבדי ביה
לכדתניא *יכול אפילו עשה תשובה ת"ל עונה בה לא אמרתי אלא בזמן שעונה בה **שאלה קלאופטרא**
מלכתא את ר"מ אמרה ידענא דחי שבבי דכתיב : "ויציצו מעיר כעשב הארץ אלא כשהו עומדין עומדין או
בלבושהו עומדין אמר לה *ק"ו מחישה יומה חישה שנקברה ערומה יוצאה בכמה לבושהו צדיקים שנקברים
בלבושהו על אורת כמה וכמה **א"ל קיסר לדבן גמליאל** אמריתו דשבבי דיי הא הו עפרא ועפרא מי קא דיי
אמרה

יבמות טז : שנים כסודות
לח' פ"ט
דברים ד
הנהגות הגר"א
[א] כ"י סימן לדיוק גם
גמ' ת"י ו"כ לדיוק קים
גמ' גמ' ס"י כ"י :

הלך פרק אחד עשר סנהדרין צא

אמרה ליה ברתיה. דקיסר לרבן גמליאל שבקיה: שני יולרים וכו'. משל הוא אלו היו שני יולרים בעירט אחד יולר כלים מן הגזים וכו': אמרה לו. איך הקב"ה אם מן המים הוא מלייר דמטפה סרוחה שהיא כמים הוא מוליד: מן העפר לא כל שכן. שבידו: דבי רבי ישמעאל תנא קל וחומר מבלי זכריה. חורה אור

וזו היא תשובה שהשיבה לאביה: מה כלי זכרית שעמולן ברוח של אדם. שבהוא עושה אותו יש לו שפופרת וטפה לתוכה וכן נשנע מפי האומנין: יש להם תקנה. להתיק ולחזור ולעשות מזה כלי והא דאמרין בחגיגה (דף סו.) ונחין לאבדם ככלי זכרית לא שאין להם תקנה אלא שנפסדין לשעתן ואין מחקימין: טכשו שיש מים. והכי נמי הקב"ה יולר את האדם מטפה קטנה שאין בה ממש וכו"ש שיכל לבדו מן העפר אי נמי כל העולם טלו יצר מחורו: ואם אי אתה מאמין. שהקב"ה יולר מן העפר: עכבר. שקורין אשקור"ל ויש במיגן שאין נבראין על ידי תולדה: היום. מתחיל לברא וללאת מן העפר ולמחר מהלך כשהוא נברא כדאמרין בשחיטת חולין בהעור והרוטב (דף קכ"ו): ושנא תאמר לזמן מרובה. שאורו שכן איש נברא לאלתר אלא לזמן מרובה שצוה או שצוים וזהא סבור שאין הקב"ה מחיה המתים לפי שעה: לך עלה להר וכו': חלון.

אמרה ליה ברתיה שבקיה ואנא מהדרנא ליה שני יוצרים יש בעירנו אחד יוצר מן המים ואחד יוצר מן המים איזה מהן משובח א"ל זה שיוצר מן המים א"ל מן המים צר מן המים לא כל שכן דבי ר' ישמעאל תנא ק"ו מבלי זכרית מה כלי זכרית שעמולן ברוח בשר ודם נשברו יש להן תקנה בשר ודם שברורו של הקב"ה ע"י ארת כמה וכמה א"ל הווא מינא לר' **אמי** אמריתו דשכבי חיי ודא הוה עפרא ועפרא מי קא חיי א"ל אבישול לך משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שאמר לעבדיו לכו ובנו לי פלמדין גדולים במקום שאין מים ועפר הלכו ובנו אותו לימים נפלו אמר להם חזרו ובנו אותו במקום שיש עפר ומים אבדו לו אין אנו יכולין כעם עליהם ואמר להן במקום שאין מים ועפר בנייהם *עבשו שיש מים ועפר על ארת כמה וכמה ואם אי אתה מאמין צא לבקעה וראה עכבר שהיום חציו בשר וחציו אדמה למחר השריץ ונעשה בלו בשר שמא תאמר לזמן מרובה עלה לדר

וראה שהיום *אין בו אלא חלון אחד למחר ידרו גשמים ונתמלא כולו חלונות א"ל הווא מינא לגביהא בן פסיסא ווי לכו חייביא דאמריהן מיתי חיון דהיון מיתי דמיתי חיון א"ל ווי לכו חייביא דאמריהן מיתי לא חיון דלא הוה דהיו חיי לא כ"ש א"ל חייביא קרית לי אי קאימנא בעיטנא כך ופשיטנא לעקמותך מינך א"ל אם אתה עושה כן רופא אומן תקרא ושכר הרבה תמול תז' *בעשרים

[התנאי כסוד]
פסיו כתב יד
מיהנין גי' יד
ואינו לר']

ג"ה הערוך סדר
חלון ג' אין
שם חלון
אמר

[פי' מניח
הפנים פ"ג]

דניאל י"ב:א'-ב'

(א) וּבַעֲתָהּ הִהְיָא יַעֲמֹד מִיְכָאֵל הַשָּׂר הַגָּדוֹל הָעֹמֵד עַל-בְּנֵי עַמּוֹךְ
וְהִתְהַלְּכַת צָרָה אֲשֶׁר לֹא-נִהְיָתָה מִהֵינֹת גֹּי עַד הָעֵת הַהִיא וּבַעֲתָהּ
הִהְיָא יִמְלֹט עַמּוֹךְ כָּל-הַנִּמְצָא כְּתוּב בַּסֵּפֶר: (ב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל
אֲדַמַּת-עָפָר יִקְיֹצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לְחַרְפּוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם:
(ס)

Daniel 12:1-2

(1) "At that time, the great prince, Michael, who stands beside the sons of your people, will appear. It will be a time of trouble, the like of which has never been since the nation came into being. At that time, your people will be rescued, all who are found inscribed in the book. (2) Many of those that sleep in the dust of the earth will awake, some to eternal life, others to reproaches, to everlasting abhorrence.

5) Overview of Ramban and R Saadya Goan

	<i>IMMEDIATELY AFTER DEATH</i>	<i>BETWEEN DEATH AND RESURRECTION</i>	<i>RESURRECTION OF THE DEAD</i>
SA'ADYAH	Soul separates from body, sometimes suffering varying pangs of the grave	Souls are stored. (?? Different storage places)—no reward or punishment	Two resurrections—the first is for Jews only, and those who merit it live a fully embodied life; the second, which is the world to come, is for all, and those who merit it are living a spiritual embodied existence while others are punished.
NAḤMANIDEAN TRADITION	Separation of soul, which goes to the world of the souls, from the body.	World of the souls—punishment for various levels of sin; then, with the exception of the most serious sinners, reward of various degrees or at least no further punishment. Rosh provides the most systematic analysis—all this relates to Gehinnom and Gan Eden.	This is the world to come. Spiritual embodied life for all who deserve to be rewarded.

6) Rambam commentary on the mishna. Sanhedrin Perek Chelek

היסוד שלשה עשר^ל
תחיית המתים וכבר בארנוה

תאכלכם. ותחיית המתים הוא יסוד מיסודי משה רבינו ע"ה ואין דת
ולא דבקות בדת יהודית למי שלא יאמין זה אבל הוא לצדיקים וכן
הוא לשון בראשית רבה גבורת גשמים לצדיקים ולרשעים ותחיית

משנה תורה, הלכות תשובה ח'ב'

(ב) הָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ גּוֹף וּגּוּיָה אֲלָא נַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים בְּלִבָּד
בְּלֹא גּוֹף כְּמִלְאָכִי הַשָּׁרֵת. הוּאִיל וְאֵין בּוֹ גּוּיּוֹת אֵין בּוֹ לֹא אֲכִילָה
וְלֹא שְׁתִּיָּה וְלֹא דָבָר מִכָּל הַדְּבָרִים שְׁגוּפוֹת בְּנֵי אָדָם צָרִיכִין לָהֶן
בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְלֹא יֵאָרֶע דָּבָר בּוֹ מִן הַדְּבָרִים שְׁמֵאֲרָעִין לַגּוּפוֹת
בְּעוֹלָם הַזֶּה. כְּגוֹן יְשִׁיבָה וְעִמּוּדָה וְשִׁנָּה וּמִיתָה וְעֶצֶב וּשְׁחֹק
וּכְיוּצָא בָּהֶן. כִּף אָמְרוּ חֲכָמִים הָרֵאשׁוֹנִים (גמרא ברכות יז א)
"הָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִּיָּה" וְלֹא תִשְׁמִישׁ (גמרא
ברכות יז א) "אֲלָא צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעִטְרוֹתֵיהֶם בְּרֹאשֵׁיהֶן וְנִהְיִין
מִזִּיו הַשְּׁכִינָה". הָרִי נִתְבָּרַר לָךְ שֶׁאֵין שֵׁם גּוֹף לְפִי שֶׁאֵין שֵׁם
אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ צַדִּיקִים יוֹשְׁבִין דֶּרֶךְ חֵידָה אָמְרוּ.
כְּלוּמַר הַצַּדִּיקִים מְצוּיִין שֵׁם בְּלֹא עֲמָל וּבְלֹא יִגִּיעָה. וְכֵן זֶה
שֶׁאָמְרוּ עִטְרוֹתֵיהֶן בְּרֹאשֵׁיהֶן כְּלוּמַר דַּעַת שֶׁיִּדְעוּ שֶׁבְּגִלְלָה זָכוּ
לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא מְצוּיָה עִמָּהֶן וְהִיא הָעֵטְרָה שְׁלֵהֶן כְּעֵנֶן שֶׁאָמַר
שְׁלֹמֹה (שיר השירים ג יא) "בְּעֵטְרָה שֶׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ". וְהָרִי הוּא

השגות הראב"ד

העוה"ב אין בו גוף. א"א דברי האיש הזה בעיני קרובים למי שאומר אין תחיית המתים לגופות אלא לנשמות בלבד. וחיי ראשי לא היה דעת חז"ל על זה שהרי אמרו כתובות (קי"א:): עתידין צדיקים שיעמדו בלבושיהן ק"ץ מחטה וכו' וכן היו מצוין לבניהם (שבת קי"ד.) אל תקברוני בכלים לבנים ולא בשחורים שמא אזכה. וכן אמרו (סנהדרין צ"ב) שלא ישובו הצדיקים לעפר אלא עומדין בגוייתם. וכן אמרו (שם צ"א:): במומם עומדין ומתרפאין. וכל אלה מוכיחים כי בגוייתם הן עומדין חיים. אבל אפשר שהבורא ישים גוייתם חזקות ובריאות כגוית המלאכים וכגוית אליהו זכור לטוב ויהיו העטרות כמשמען וכפשוטן ולא יהיה משל:

מאמר תחיית המתים

מאמר תחיית המתים

אמר שמואל בן יהודה אבן תבון אמר החכם הגדול הרב רבינו משה בר מיימון ז"ל איננו רחוק שיכוון אדם לבאר ענין הקדמה מן ההקדמות בלשון מבואר פשוט וישתדל בו לדחות הספקות ולהסיר הפירושים ויבינו חולי הנפשות מן הלשון ההוא ההקדמה אשר כיון לבארה והנה אירע כיוצא בזה בדברי השם יתברך שהוא אחד ואין שני לו ולהסיר מנפשותינו הדעות הנפסדות אשר האמינום המשנים אמר מבאר לזאת הפנה שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד והביאו ראיה מזה הפסוק על שהאל הוא שלשה ואמרו אמר ה' אלהינו ואמר ה' הרי אלו שלשה שמות ואמר אחר כך אחד ראיה שהם ג' והשלשה אחד וחלילה לאל וכשאירע דבר זה בדברי השם יתברך

מאנשי הדת שהוא מאמין חלוף זה והנני עתיד לבאר לך בזה
המאמר למה לא נפרש אלו הפסוקים כמו שנפרש פסוקים רבים
בתורה והוצאנו אותם מפשרוטיהם וכן זאת תחית המתים הוא שוב
הנפש לגוף אחר המות כבר זכרה דניאל זכרון שא"א לפרשו והוא
אמרו ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם וגו' ואמר לו
המלאך ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין ואמנם מי
שזכר שאנחנו אמרנו בתחית המתים שהוא במקרא שהוא משל
הוא שקר מפורסם ודבר סרה גמור מאמרו והנה חבורינו כבר
נתפרסמו ויקראו ויראו אנה אמרנו זה אלא אם כן אמרנוהו במה
שאמרוהו חכמי ישראל במתי יחזקאל שחכמי התלמוד חולקין בו
וכל דבר שיש בו מחלוקת ולא יביא מעשה אפשר להכריע בו אחד
משני המאמרים על חבורו וכבר זכרנו זה בפירוש המשנה פעמים
וכן יראה לנו מן המאמרים ההם שאלו האנשים אשר ישובו

בכשרים ולא יתכן לאדם שיתעה אחר זה הביאור ויאמר שאנחנו נאמין שכל תחית המתים שבמקרא משל אבל יש מהם אמת כמו שזכרנו ויש מהם משל בלא ספק וקצתם מסופק בהם אם הם משל או אמת וכשתסתכל כל מה שזכרו החכמים והמפרשים מן האנדלוסים מזה ומה שלפני הדברים ואחריהם בכתוב ההוא יתבאר לך זה ואין צריך לנו לפי כונת זה המאמר לזה הפרט כי הענינים לא תוסף אמתתם בכפול מליהם ובשנותם פעמים רבות ולא תחסר בשלא יכפלו ולא ישנו ואתה יודע שזכרון פנת היחוד והוא אמרו ה' אחד לא נכפל בתורה ואחר שמצאנו דברי הנביא שלא יסבלו בזה פירוש שיזכור שוב הנפש לגוף כבר הודיע ההפור הנבואי בזה ולא תוסף אמתת הספור בזה כשתשים כל מלת תחיה שבא במקרא לשוב הנפש ולא תחסר אמתת הספור בשתשים קצתם או כלם

חכם או מחבר וכבר ספקו ג"כ אנשים בדברנו בסוף החבור במקום
 שאמרנו דבר זה לשונו אל יעלה על דעתך שמלך המשיח צריך
 לעשות אותות ומופתים ומחדש דברים בעולם או יחיה מתים וכיוצא
 שדברים וכו' והבאנו ראיה על זה מה שבארנוהו וחשבו קצת חלושי
 העיון שזאת הכחשה לתחית המתים והוא סותר מה שבארנוהו
 בפירוש המשנה שתחית המתים פנה מפנות התורה וזה כלו מבואר
 אין ספק בו ולא סתירה והוא שאנחנו אמרנו שהמשיח לא יבוקש
 ממנו שיעשה מופת שיבקע הים או יחיה מת על צד המופת מפנו
 שאין מבוקש ממנו מופת אחר שיעדו בו הנביאים אשר התאמתה
 נבואתם ולא יתחייב מזה המאמר שהשם לא יחיה מתים כשירצה
 ולמי שירצה אם בימי המשיח או לפניו או אחרי מותו סוף דבר אין
 בדברינו בכל חבורינו מה שיסופק על אדם מאנשי העיון רק על
 התלמידים המתחילים וכן הסתפק עליהם אמרנו שמאמר ישעיה וגר

וכאשר הגענו מזה המאמר אל זה המקום והוא היה תכלית הכונה בו וראינוהו חסר התועלת לגמרי מפני שאינו כולל רק כפל מה שנזכר כבר בפירוש המשנה ובחבור ותוספת ביאור לכל מעט תבונה או הורס ראינו שלא נניחנה ריקה מחדוש תועלת ושנדבר על שתי שאלות ראויות בזה הענין האחד מהן לבאר ענין אלו הפסוקים הרבים מאד הנמצאים במקרא המורים הוראה ברורה שלא תסבול פירוש בהרחקת תחית המתים שאמרו ¹ אם ימות גבר היחיה ואמרו ² כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה ³ בטרם אלך ולא אשוב וזה באיוב הרבה ואמר חזקיהו ⁴ לא ישברו יורדי בור אל אמתך חי חי הוא יודך כמוני היום ⁵ זאת ראיה שיורדי בור הם המתים ונאמר ג"כ ⁶ כי מות נמות וכמים הנגרים ארצה אשר לא יאתפו וגומר הלמתים תעשה פלא אם רפאים יקומו וגומר ונאמר ⁷ רוח הולך ולא ישוב וכשתחפש פסוקי המקרא כלם תמצאם מרחיקים תחית המתים בכלל רק פסוקי ישעיהו ועם קצת התבוננות יתבאר שהוא מסופק אם הוא משל או אמת ומה שבא מן הפסוק הנגלה לדניאל ורבים מישני אדמת עפר יקיצו וגומר ואמר ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין זה ג"כ מה שחייב לבני אדם המבובה הגדולה קצתם הסתפק בהם תחית המתים ספק גדול ומקצת המאמינים לזאת הפנה הוצרכו לפרש כל פסוק מהפסוקים המבוארים פירושים רחוקים מאד לקבלם והשאלה השנית היות התורה בלתי זוכרת זאת הפנה

14) The answer to question 1

 איגרות הרמב"ם, מאמר תחיית המתים

הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה זהו אשר בטבע
וכפי הענין ההוא באו הפסוקים ההם כלם ואין הפרש בין אמרו אם
ימות גבר היחיה ובין אמרו המן הסלע הזה נוציא לכם מים שאין
זה בטבע אבל נמנע בו אלא שכבר יצאו המים מן הסלע במופת
וכן תחיית המתים אמנם הוא מן המופתים ואין הפרש בין היהפוך

15) However ... here's the controversy

 איגרות הרמב"ם, מאמר תחיית המתים

שראוי לאנשי חכמה ובארנו בפרק חלק והודענו הסבה אשר
שמתנו לבאר לכוין העולם הבא מבלתי תחיית המתים ואמרנו שלא
ראינו בני אדם נושאים ונותנים רק תחיית המתים לבד היקומו
ערומים או בלבושיהם וכיוצא באלו השאלות אמנם העולם הבא
שכחוהו לגמרי ועוד שאנחנו בארנו שם שתחיית המתים היא פנה
מפנות תורת משה עליו השלום שאינה התכלית האחרון הוא חיי
העולם הבא וכל זה כדי לבאר הספק הגדול אשר יחשוב שאין

16) And further on, more of the same ...

וכן יראה לנו מן המאמרים ההם שאלו האנשים אשר ישובו
נפשותם לגופות ההם יאכלו וישתו וישגלו ויולידו וימותו אחרי חיים
ארוכים מאד כחיים הנמצאים בימות המשיח ואמנם החיים שאין
מות אחריהם הוא חיי העה"ב אחר שאין גוף בהם שאנחנו נאמין
והוא האמת אצל כל בן דעת שהעה"ב נפשות מבלי גופות
כמלאכים ובאור זה שהגוף אמנם הוא כלל כלים לפעולות הנפש

17) Rambam's 13 Ikkrei Emunah

Principle 1	I believe by complete faith that the Creator, blessed be His name, is the Creator and Guide for all created beings. He alone made, makes, and will make all that is created.
Principle 2	I believe by complete faith that the Creator, blessed be His name, is a Unity, and there is no union in any way like Him. He alone is our God, who was, who is, and who is to be.
Principle 3	I believe by complete faith that the Creator, blessed be His name, is not a body, is not affected by physical matter, and nothing whatsoever can compare to Him [or be compared with Him].
Principle 4	I believe by complete faith that the Creator, blessed be His name, is the first and is the last.
Principle 5	I believe by complete faith that the Creator, blessed be His name, to Him alone is it fitting to make prayer and to another prayer shall not be made.
Principle 6	I believe by complete faith that all the words of the prophets are true.
Principle 7	I believe by complete faith that the prophesy of Moses our teacher, may peace rest upon him, was true and that he was the father of all prophets that preceded him as well as all that came after him.
Principle 8	I believe by complete faith that the whole Torah now found in our hands was the exact same one given to Moses, may peace rest upon him.
Principle 9	I believe by complete faith that this is the Torah, and it shall not be changed and it shall not be replaced with another from the Creator, blessed be His name.
Principle 10	I believe by complete faith that the Creator, blessed be His name, knows every action done by each human being as well as all their thoughts, as it was said, "It is He that fashions their hearts together and He ponders all their deeds" [Ps. 33:15].
Principle 11	I believe by complete faith that the Creator, blessed be His name, rewards all who keep His commandments and punishes all those who transgress His commands.
Principle 12	I believe by complete faith in the coming of the Messiah, and even though he tarry in waiting, in spite of that, I will still wait expectantly for him each day that he will come
Principle 13	I believe by complete faith that there will be a resurrection of the dead at the time that will be pleasing before the Creator, blessed be His name, and the remembrance of Him will be exalted forever and for all eternity.

18) Soncino footnote 90b - 17

17. Term used generally as a designation for Judeo-Christians. Herford, Christianity in the Talmud, pp. 232-4, conjectures that this discussion took place in Rome, whither R. Gamaliel journeyed in 95 C.E., since this is followed by 'The Romans asked R. Joshua.' He maintains that both sides accepted the fact of resurrection of the dead, the dispute being whether it is intimated in the Torah. The importance of the debate lay in the fact that the Christians maintained that the resurrection of the dead was consequent upon the resurrection of Christ this doctrine of course would be weakened if it could be shewn that resurrection was already taught in the Torah.

19) Soncino footnote 90a - 31

31. Lit., 'that resurrection is not intimated in the Torah.' The doctrine of resurrection was denied by the Sadducees and the Samaritans. It was to oppose these that the doctrine was emphatically asserted in the second of the Eighteen Benedictions (v. W.O. Oesterley. The Jewish Background of Christian Liturgy, Oxford, 1925, 60ff.). According to the present text, however, the reference is not to one who denies the fact of resurrection, but that it is intimated in the Torah. (On the importance of conceding the Biblical origin of this tenet, v. p. 604, n. 12.) But D.S. omits the phrase as interpolated, and he is supported by the Tosef. XIII, 5.